

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: مطالعات منطقه ای

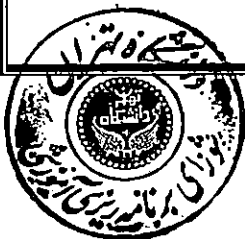
گرایش: مطالعات ایران

«ویژه دانشجویان خارجی»

دانشکده مطالعات جهان

مصوب جلسه مورخ ۹۲/۴/۲ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی دانشکده مطالعات جهان بازنگری شده و در دویست و پنجاه و هفتمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۹۲/۴/۲ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی
رشته : مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران
(ویژه دانشجویان خارجی)
مقطع : کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران «ویژه دانشجویان خارجی» که توسط اعضای هیات علمی دانشکده مطالعات جهان بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

پرویز تاجیک
دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

سید مهدی قمصری
معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۹۲/۴/۲ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران «ویژه دانشجویان خارجی» در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمد حسین امید
سرپرست دانشگاه تهران

مشخصات کلی برنامه درسی رشته مطالعات منطقه ای گرایش «مطالعات ایران»

مقطع کارشناسی ارشد- ویژه دانشجویان خارجی

Regional Studies / Iranian Studies – M.A.

مقدمه:

با توجه به این که «مطالعات ایران» به عنوان گرایشی در زیر مجموعه دوره کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای تعریف شده است، اهمیت، هدف و ساختار این دوره به طور کلی منطبق با مطالب مندرج در بازنگری برنامه رشته مطالعات منطقه ای (با ۱۳ گرایش) مصوب ۱۳۸۶/۷/۲۴ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه می باشد. با این حال چون حسب تبصره مندرج در مصوبه ایجاد رشته مطالعات منطقه ای توسط شورای گسترش آموزش عالی، گرایش مطالعات ایران می تواند به طور خاص برای دانشجویان غیر ایرانی نیز اجرا شود، و چون مجوز اجرای این گرایش از طریق مکانیسم جذب دانشجوی خارجی در دانشکده مطالعات جهان توسط شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۱۳۹۰/۲/۲۸ صادر شده است، توصیف و تبیین دقیق اهمیت و اهداف این گرایش از منظر ارائه به مخاطبان خارجی ضروری است.

تعریف دوره:

در چند دهه اخیر و به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، جریان شرق شناسی و ایران شناسی غربی بیش از پیش رنگ و بوی سیاست به خود گرفته و از طریق ابزار رسانه ای تصویری کاملاً مغایر با واقعیت را از ملت و کشور ایران ارائه نموده است. نادیده گرفتن پشتوانه کهن تاریخی و فرهنگ غنی ملت ایران در تصویر سازی مخدوش کنونی از ایران کاملاً محسوس است. ورود این تصویر مجعول به محافل دانشگاهی و تبدیل آن به یک «سنت علمی» توسط جریان شرق شناسی غربی اقتضا می کند تا دانشگاه های کشور برای مقابله با این جریان و زدودن تحریفات و ارائه تصویر دقیق و درست از ایران امروز وارد عرصه تولید علم و تربیت نیروی متخصص در حوزه مطالعات ایران معاصر شوند. با توجه به رشد سریع و هدفمند برنامه های مطالعات خاورمیانه، مطالعات ایران و ایران شناسی در دانشگاه های جهان، بازنگری در برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران به گونه ای انجام گرفته که دانشجویان در طول تحصیل خود در این رشته و با استفاده از منابع صحیح و دست اول با

موضوعات اساسی مرتبط با ایران معاصر در زمینه های تاریخ، جغرافیا، سیاست، فرهنگ، اقتصاد، ادبیات و هنر آشنا می شوند. این مهم علاوه بر اینکه به دانشجویان این فرصت را می دهد تا به کشف علاقمندی های خود در یکی از این زمینه ها پرداخته و احیاناً آن را در مقطع دکتری به طور مبسوط تری ادامه دهند، مانع از ایجاد نگرش تک بعدی نسبت به ایرانشناسی در میان آنان می گردد.

هدف دوره:

هدف اصلی از ارائه این گرایش به دانشجویان غیر ایرانی، آموزش و تربیت نیروهای متخصص و دارای اطلاعات بروز و قدرت تحلیل نسبت به جامعه ایران معاصر است تا پس از خاتمه تحصیل ضمن ورود به عرصه های علمی و پژوهشی، رسانه ای و یا دیپلماتیک در کشورهای خود بتوانند با استفاده از مبانی نظری رشته تحصیلی و نیز مشاهدات و تجربیات عینی خود از زندگی در جامعه ایران، تصویری مبتنی بر واقعیت را از ایران معاصر برای افکار عمومی و نهادهای تصمیم سازی در اقصی نقاط جهان بدست داده و از این طریق به عنوان سفیران فرهنگی ملت ایران به حفظ منافع کشور در عرصه بین المللی کمک نمایند.

ضرورت و اهمیت دوره:

لزوم شناخت دقیق و مبتنی بر واقعیت از ایران معاصر برای کارشناسان حوزه ایران در کشورهای مختلف یک ضرورت حیاتی و در بیشتر موارد آرزویی دست نیافتنی برای آنان محسوب می شود. کارشناسان حوزه ایران در سازمان ها و نهادهای مختلف علمی و اجرایی در کشورهای گوناگون اغلب از منابع دست دوم و عمدتاً تولید شده در غرب برای انجام وظایف خود استفاده می کنند و معمولاً دسترسی مستقیم به منابع دست اول و دقیق ندارند. همین امر خود منجر به بازتولید مکرر تصاویر مخدوش و تحریف شده نسبت به ایران و ایرانیان در سطح جهان شده و آنها را به تدریج در عرصه های علمی و سیاست گذاری دیگر کشورها نهادینه می کند. بخشی از این مشکل ممکن است تحت تأثیر اغراض و تبلیغات سیاسی ایجاد شده باشد اما ریشه مهمتر آن این است که محافل علمی و دانشگاهی ما برای تولید و بروز رسانی منابع علمی درباره ایران و توزیع آن در جهان اقدام شایانی انجام نداده اند. به عبارت بهتر علی رغم وجود تقاضای فراوان در این حوزه، عرضه ما بسیار ضعیف بوده است و همین امر بهترین فرصت را برای توسعه و نشر تصاویر

غرضمند و سیاست زده غربی نسبت به کشورمان فراهم کرده است. اهمیت و ضرورت برگزاری دوره مطالعات ایران برای مخاطبان غیر ایرانی در واقع ناگفته پیداست و مشخص است که برگزاری این دوره به شکل صحیح و با برنامه ریزی اصولی و استفاده از اساتید توانمند می تواند کمک فراوانی به حفظ منافع کشور نموده و خلاء موجود در عرضه اطلاعات صحیح و دست اول در حوزه مطالعات ایران معاصر را تا حدودی مرتفع نماید.

نقش و توانایی فارغ التحصیلان:

انتظار می رود فارغ التحصیلان این دوره بتوانند از طریق ورود به بازار کار در حوزه های علمی و دانشگاهی، رسانه ای و یا سیاسی- دیپلماتیک به عنوان نیروهای متخصص در مطالعات ایران بر روند جریان های علمی، رسانه ای و یا سیاست خارجی کشورهای خود در قبال ایران در بلند مدت تأثیرگذار باشند. در حال حاضر تقاضای بازار کار برای جذب کارشناسان متخصص در امور ایران در کشورهای مختلف بسیار بالاست و از این رو امید می رود تا فارغ التحصیلان غیر ایرانی دانشگاه تهران در این رشته نیز بتوانند با کسب مسئولیت در مشاغل و سمت های مرتبط در اقصی نقاط جهان به شناسایی چهره دقیق جامعه ایران بر اساس واقعیات موجود کمک نمایند.

طول دوره و شکل نظام:

طول این دوره چهار نیمسال تحصیلی در نظر گرفته شده که قابل تمدید تا پنج نیمسال نیز می باشد. تمدید دوره تحصیل تا ترم ششم به طور کلی امکان پذیر نبوده و در موارد استثنا تابع مقررات دانشگاه خواهد بود. شکل نظام به صورت ترمی- واحدی است.

تعداد و نوع واحدهای درسی:

دانشجویان در این دوره موظف به گذراندن ۳۲ واحد درسی به شرح زیر می باشند:

۱۰ واحد دروس اصلی

۸ واحد دروس تخصصی

۸ واحد دروس اختیاری

۶ واحد پایان نامه (که می تواند به یکی از زبان های فارسی یا انگلیسی نوشته شود)
همچنین تعداد حداکثر ۶ واحد دروس جبرانی نیز برای دانشجویان رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران در نظر گرفته شده است که حسب تشخیص گروه مربوطه ارائه خواهد شد.

شرایط پذیرش دانشجو:

پذیرش دانشجویان خارجی در گرایش مطالعات ایران بر اساس ضوابط جذب دانشجوی خارجی امکان پذیر می باشد. متقاضیان باید دارای حداقل مدرک کارشناسی از یکی از دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی معتبر جهان باشند و تقاضای خود را در مهلت تعیین شده به دانشگاه ارسال نمایند. تقاضای متقاضیان پس از بررسی و تصویب در گروه مربوطه و از طریق دانشگاه جهت اخذ تأیید نهایی به وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری ارسال می گردد. مجوز قطعی پذیرش و ثبت نام پس از طی مراحل قانونی از سوی آن وزارت صادر و به دانشگاه ابلاغ خواهد شد. این برنامه درسی برای دوره مجازی رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران ویژه دانشجویان خارجی نیز نافذ خواهد بود.

فصل دوم

جداول دروس

جدول ۱- درس های جبرانی رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران- کارشناسی ارشد
(ویژه دانشجویان خارجی)

پیشنیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	اسلام و ایران	۱
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ عمومی ایران	۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	مردم شناسی و فرهنگ مردم ایران	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ اقتصاد در ایران	۴
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	زبان فارسی (۱)	۵
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	زبان فارسی (۲)	۶
-	۱۹۲	-	۱۹۲	۱۲	-	۱۲	جمع کل	

از میان دروس فوق حداکثر ۶ واحد به عنوان دروس جبرانی به تشخیص گروه مربوطه ارائه خواهد شد.

جدول ۲- درس های اصلی رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران - کارشناسی ارشد
(ویژه دانشجویان خارجی)

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیشنیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش پژوهش	۱	۱	۲	۱۶	۳۲	۴۸	-
۲	سیاست بین الملل	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	تحولات نظری در روابط بین الملل، جهانی شدن و منطقه گرایی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	مبانی شیعه شناسی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	انقلاب اسلامی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
	جمع کل	۹	۱	۱۰	۱۴۴	۳۲	۱۷۶	-

جدول ۳- درس های تخصصی رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران - کارشناسی
ارشد

(ویژه دانشجویان خارجی)

پیشنیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	سیاست و حکومت در ایران	۱
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	تاریخ معاصر ایران	۲
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	جغرافیای سیاسی ایران	۳
-	۳۲	-	۳۲	۲	-	۲	جامعه و فرهنگ در ایران	۴
-	۱۲۸	-	۱۲۸	۸	-	۸	جمع کل	

* کلیه عناوین فوق (۸ واحد) به صورت اجباری به همه دانشجویان ارائه خواهد شد.

جدول ۴- درس های اختیاری رشته مطالعات منطقه ای گرایش مطالعات ایران - کارشناسی ارشد
(ویژه دانشجویان خارجی)

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیشنیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	زبان تخصصی (خواندن و درک متون علمی)	-	۲	۲	-	۶۴	۶۴	-
۲	ایران و سازمانهای بین المللی و منطقه ای	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۳	آشنایی با آداب و رسوم اقوام و گروههای زیر ملی در ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۴	اقتصاد سیاسی ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۵	اقتصاد انرژی و منابع طبیعی در ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۶	ایران و کشورهای خاورمیانه	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۷	ایران و قدرتهای بزرگ	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۸	هنر و ادبیات معاصر در ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۹	نقش و تحول رسانه ها در ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	-
۱۰	سمینار مطالعات ایران	-	۲	۲	-	۶۴	۶۴	-
	جمع کل	۱۶	۴	۲۰	۲۵۶	۱۲۸	۳۸۴	-

* از میان عناوین فوق ۴ عنوان (جمعاً ۸ واحد) به عنوان دروس اختیاری توسط دانشجویان انتخاب خواهد شد.

فصل سوم

سرفصل دروس

روش پژوهش

Methodology

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

این درس به بررسی روشهای پژوهش در پدیده های اجتماعی، دشواریهای مرتبط با آن و راه حل های مختلف برای حل و فصل آنها با مروری بر مهمترین متدولوژی ها (نگرش ها) و متدها (روش ها) ی پژوهش در حوزه علوم انسانی می پردازد. هدف آن در نهایت ایجاد امکان لازم برای دانشجویان گرایش مطالعات ایران برای بکارگیری روشهای علمی در بررسی و پژوهش پدیده های اجتماعی با تمرکز بر مسائل ایران معاصر است.

اهداف رفتاری:

انتظار می رود دانشجویان با شرکت در این درس مهارت های لازم را برای انجام یک پژوهش جامع علمی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی به طور کلی و در حوزه مطالعات ایران به طور اخص به دست آورند. این درس شرط ضروری برای انجام موفق تحقیقات علمی در طول دوره و نیز در هنگام تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد خواهد بود.

سرفصل ها:

- پوزیتیویسم به عنوان نگرش و روش
- بازی های زبانی ویتگنشتاین
- عقل نقاد کارل پوپر
- انقلاب های پارادایمی توماس کوهن

- نگرشها و روشهای مکاتب پست‌مدرن
- ساختار و کارگزار از نظر آنتونی گیدنز
- پژوهش‌های کمی و کیفی
- چگونه یک مقاله آکادمیک بنویسیم
- چگونه پایان نامه کارشناسی ارشد بنویسیم
- منابع مرجع در مطالعات ایران
- استفاده از بانکهای اطلاعاتی آنلاین و فضای مجازی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵٪	۱۵٪	آزمونهای نوشتاری: -	۶۰٪
		عملکردی: -	

منابع:

1. Dhann, Samantha (2001). *Referencing the Harvard System*. University of Exeter.
2. Kohn, T (1996) *The Structure of Scientific Revolutions*, The University of Chicago Press; 3rd edition.
3. Popper K (2002) *The Logic of Scientific Discovery*, Routledge; 2nd edition.
4. Popper K (2002) *Conjectures and Refutations*, Routledge; 2nd edition.
5. Popper K (1996) *The Myth of the Framework: in defence of science and rationality*, Routledge; New Ed edition.
6. Wittgenstein L (1972) *On Certainty*, Harper Perennial.

سیاست بین الملل

International Politics

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی اصولی و سیستماتیک با ساختار و کارکرد نظام بین المللی، تجزیه و تحلیل عوامل تاثیرگذار یا تعیین کننده در رفتار سیاسی کشورها و درک صحیح رخدادها و فرایندهای سیاسی بین المللی در بستر تاریخی از ابتدای قرن نوزدهم تا امروز.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، تجزیه و تحلیل مفاهیم، ویژگیها و مولفه های سیاست خارجی، روابط خارجی، سیاست بین الملل و روابط بین الملل.
۲. سطوح تحلیل در روابط بین الملل: خرد، میانه، کلان
۳. تجزیه و تحلیل ساختار نظام بین الملل: ماهیت قدرت، نوع بازیگران (دولتها، سازمانهای دولتی، سازمانهای غیردولتی، شرکتهای چند ملیتی و ...) و تعداد بازیگران
۴. تجزیه و تحلیل کارکرد و فرایند نظام بین الملل: بررسی هنجارها و قواعد حاکم بر سیاست میان ملتها
۵. بررسی تحولات نظام بین الملل از کنگره وین تا جنگ جهانی اول
۶. بررسی تحولات نظام بین الملل در فاصله دو جنگ جهانی
۷. بررسی تطبیقی نظام بین الملل در دوران جنگ سرد و دوران پسا جنگ سرد
۸. بررسی نظریه های رایج در روابط بین الملل: نواقعه گرای، نو کارکرد گرای، نهاد گرای نئولیبرال
۹. تجزیه و تحلیل رژیم های بین الملل بر اساس رهیافت قدرت: با تاکید بر تفسیرهای مختلف از موازنه قوا
۱۰. تجزیه و تحلیل سیاست بین الملل بر اساس رهیافت تصمیم گیری
۱۱. تجزیه و تحلیل رژیم های بین المللی: ماهیت، ابعاد و آثار

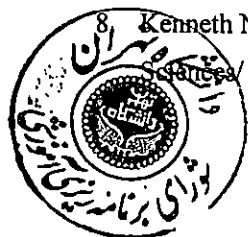
۱۲. بررسی و طبقه بندی اهداف ملی کشورها در عرصه سیاست خارجی
۱۳. بررسی جهت گیریهای سیاست خارجی در نظام بین الملل (اتحاد و ائتلاف، بی طرفی، انزوا، عدم تعهد، بی طرفی، مقابله جویی)
۱۴. بررسی نقشهای ملی در سیاست خارجی
۱۵. بررسی ابزارهای سیاست خارجی کشورها: چانه زنی دیپلماتیک، تبلیغات، پاداش، اجبار اقتصادی، عملیات مخفیانه، مداخله نظامی و نفوذ سیاسی
۱۶. شیوه های همکاری و تشریک مساعی کشورها در نظام بین الملل (تشکیل نهادها و سازمانهای بین المللی، انعقاد قراردادها و پروتکل ها و ...)
۱۷. شیوه های حل و فصل اختلافات و مناقشات بین المللی: با تاکید بر نقش دولتها و سازمان ملل متحد.
۱۸. دورنمای تحولات نظام بین الملل در عصر جهانی شدن
۱۹. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۱۵%	آزمونهای نوشتاری: ۶۰%	-
		عملکردی: -	

منابع:

۱. هانس جی. مورگنتا، سیاست میان ملتها، ترجمه حمیرا مشیرزاده، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۹.
۲. الکساندر ونت، نظریه اجتماعی سیاست بین الملل، ترجمه حمیرا مشیرزاده، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۸.
۳. الهه کولایی، ماندانا تیشه یار، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
۴. کی. جی. هالستی، مبانی تحلیل سیاست بین الملل، ترجمه بهرام مستقیمی، مسعود طارم سری، دفتر مطالعات سیاسی و بین الملل، ۱۳۷۳.
۵. عبدالعلی قوام، اصول سیاست خارجی و سیاست بین الملل، تهران: سمت، ۱۳۸۶.
۶. احمد نقیب زاده، تحولات روابط بین الملل (از کنگره وین تا امروز)، تهران: نشر قومس، ۱۳۸۸.
۷. علی اصغر کاظمی، روابط بین الملل در تئوری و عمل، تهران: نشر قومس، ۱۳۸۷.

Kenneth N Waltz, Theory of International Politics, New York: McGraw-Hill Humanities/Social Sciences/Languages, 1979.

9. Richard Little, Michael Smith, Perspectives on World Politics, London/ NewYork: Routledge, 2005.
10. Richard W. Mansbach, Edward Rhodes, Global Politics in a Changing World: a Reader, Boston: Houghton Mifflin Company, 2005.
11. Bruce Russett, Harvey Starr, David Kinsella, World Politics: The Menu for Chiee California: Wadsworth Publishing, 2005.
12. John T. Rourke, International Politics on the World Stage with Power Web, NewYork: McGrow Hill Humanities/ Social Sciences/ Languages, 2006.

تحولات نظری در روابط بین الملل، جهانی شدن و منطقه گرایی

Theoretical Evolutions in International Relations, Globalization and Regionalism

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با ماهیت متحول روابط بین الملل در عصر حاضر با توجه به مسئله جهانی شدن، شناخته فرصت‌ها و چالش‌های فراروی مناطق و بررسی آثار و پیامدهای جهانی و منطقه‌ای آن و راهکارهای پیش روی کشورهای در حال توسعه به ویژه ایران جهت مقابله با اثرات منفی جهانی شدن.

سرفصل‌ها:

۱. مقدمه: تعریف ماهیت و ابعاد مختلف جهانی شدن
۲. پویایی جهانی شدن: زمینه‌ها و جنبه‌های آن
۳. نظریه‌های روابط بین الملل و دنیای جهانی شده
۴. بررسی رویکردهای مربوط به جهانی شدن در چارچوب نظریه‌های روابط بین الملل
۵. تفسیر نظری از سیاست‌های جهانی: بررسی نگرش‌های متعارض
۶. وضعیت دولت‌ها در عصر جهانی شدن
۷. جایگاه بازیگران غیردولتی در عصر جهانی شدن
۸. تأثیرات ژئوپلیتیکی جهانی شدن
۹. جهانی شدن و واکنش‌های منطقه‌ای
۱۰. نقش ایالات متحده آمریکا در روند جهانی شدن
۱۱. تعامل روند جهانی شدن و وحدت اروپا

۱۲. اثرات جهانی شدن بر تحولات اوراسیا و آسیا
۱۳. خاورمیانه و جهانی شدن فرصتها و چالشها
۱۴. فرصتها و چالشهای رودرروی بشریت در عصر جهانی شدن
۱۵. ظهور جهانی گرایی و رویارویی با سیاستهای جهانی در قرن بیست و یکم
۱۶. ایران و جهانی شدن و بررسی آثار جهانی شدن و راهکارهای مقابله ایران با اثرات منفی آن
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۰٪	۱۵٪	آزمونهای نوشتاری: ۵۰٪	۱۵٪
		عملکردی: -	

منابع:

۱. جیمز دوثرتی و رابرت فالتزگراف، نظریه های متعارض در روابط بین الملل، تهران: فومس، ۱۳۷۲
۲. الکساندر ونت، نظریه اجتماعی سیاست بین الملل، ترجمه حمیرا مشیرزاده، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۷۸
3. Sajal Lahiri, Regionalism and Globalization: Theory and Practice, NewYork, Taylor & Prancis, 2007.
4. Helen Sharmini, Globalisation, Domestic Politics and Regionalism: The ASEAN Free Trade Area, London/ NewYork: Routledge, 2003

مبانی شیعه‌شناسی

Introduction to Shi'a Studies

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی با عقاید و تاریخ شیعه و همچنین آشنایی با آیین‌های مذهبی، روحانیت و اعتقادات خاص شیعیان و همچنین نگاه سیاسی شیعه.

سرفصل‌های درس:

۱. مقدمه‌ای بر فرق و مذاهب اسلامی
۲. مروری بر تاریخ شیعه در زمان امامان (ع)
۳. بررسی واقعه کربلا و نقش مهم آن در شکل‌گیری فکر شیعی
۴. مروری بر غیبت امام دوازدهم و تاریخ شیعه در دوران غیبت
۵. مطالعه نقش علمای شیعه در تدوین حدیث، فقه و کلام شیعی
۶. مروری بر اعتقادات و احکام خاص شیعه
۷. بررسی چگونگی شکل‌گیری ساختار روحانیت، مرجعیت و حوزه‌های علمیه
۸. مطالعه نقش سلسله صفویه در گسترش تشیع در ایران
۹. مروری بر فرق شیعه و جغرافیای تشیع
۱۰. مطالعه آیین‌ها و شعائر شیعی
۱۱. بررسی تحلیلی تحول نگاه سیاسی شیعه
۱۲. بررسی موقعیت مذهب شیعه در دنیای معاصر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵٪	-	آزمونهای نوشتاری: ۵۰٪	۲۵٪
		عملکردی:	

منابع:

۱. ابراهیم، فواد، *شیعیان در جهان عرب مدرن*، ترجمه رضا سیمیر، ج ۱، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۷.
۲. اسحاق نکاست، *شیعیان در جهان مدرن*، ترجمه ارسلان قربانی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۸۷.
۳. درخشه، جلال، *گفتمان سیاسی شیعه در ایران معاصر*، چاپ دوم، تهران، دانشگاه امام صادق (ع) ۱۳۸۶.
۴. طباطبایی، محمد حسین، *شیعه در اسلام*، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۸.
۵. جعفریان، رسول، *تاریخ تشیع در ایران*، انصاریان، ۱۳۷۵.
6. Fuller, Graham, *The Arab Shi'a: The Forgotten Muslims*, Palgrave Macmillan, 2001.
7. Tabatabai, Mohammad H, *Shia*, Ansaryan Publications; 8th edition, 2002.
8. Ehteshami, Anoushiravan, *The Changing Nature of Shia Politics in the Contemporary Middle East*, Ithaca Press, 2013.

انقلاب اسلامی ایران

Islamic Revolution in Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۲۲ ساعت

نوع درس: اصلی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی با ریشه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی انقلاب اسلامی ایران و همچنین بازتاب پیروزی انقلاب در ایران و جهان.

سرفصل‌های درس:

۱. مروری اجمالی بر تاریخ ایران از انقلاب مشروطه تا پایان رژیم پهلوی
۲. بررسی سیر تحول گفتمان نخبگان سیاسی ایران از مشروطه تا انقلاب اسلامی
۳. بررسی وضعیت اقتصادی ایران در دهه آخر حکومت پهلوی
۴. بررسی وضعیت سیاسی ایران در سال‌های منتج به انقلاب اسلامی
۵. بررسی وضعیت فرهنگی و دینی کشور در دوران پهلوی
۶. مروری بر وضعیت طبقات اجتماعی و پدیده مهاجرت به شهرها در دهه آخر حکومت پهلوی
۷. بررسی شخصیت امام خمینی و دیگر شخصیت‌های کلیدی و مؤثر در شکل‌گیری انقلاب اسلامی
۸. تحلیل روند حوادث و رخدادها در انقلاب اسلامی ایران
۹. بررسی نقش روحانیت و مرجعیت در بسیج عمومی
۱۰. نظریه‌های انقلاب و انقلاب اسلامی ایران
۱۱. تحلیل مبانی گفتمان انقلاب اسلامی (استقلال طلبی، استبداد ستیزی، مقابله با امپریالیسم جهانی)
۱۲. چگونگی تثبیت اسلامی بودن انقلاب و به حاشیه رانده شدن گروه‌های دیگر
۱۳. مروری بر تحولات داخلی ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی

۱۴. تحلیل وقایع مهم از جمله گروگان‌گیری و جنگ و پیامدهای آن برای انقلاب اسلامی ایران

۱۵. مروری بر تحولات بین‌الملل تحت تاثیر پیروزی انقلاب اسلامی ایران

۱۶. انقلاب اسلامی ایران و تاثیرات آن بر سایر جنبش‌های آزادیبخش

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی: -	

منابع:

۱. حسینی زاده، محمدعلی، *اسلام سیاسی در ایران*، دانشگاه مفید، ۱۳۸۷.
۲. کدی، نیکی، *ریشه های انقلاب ایران*، ترجمه عبدالرحیم گواهی، انتشارات قلم، ۱۳۶۹.
۳. محمدی، منوچهر، *انقلاب اسلامی، زمینه ها و پیامدها*، تهران: دفتر نشر معارف، ۱۳۸۰.
4. Abu el Fadl, Khaled (2004). *Islam and the Challenge of Democracy*, Princeton University Press. Full text of the book is available online at:
<http://bostonreview.net/BR28.2/contents.html> [accessed 09/01/2008]
5. Algar, Hamed, *Roots of the Islamic Revolution in Iran (Four Lectures)*, Islamic Pubns Intl, 2001.
6. Dabashi, Hamid; *Theology of Discontent: The Ideological Foundation of the Islamic Revolution in Iran*; New Brunswick: Transaction Publishers, 2006.
7. Esposito, John (1999). *The Islamic Threat: Myth or Reality 3rd Edition*. New York: Oxford University Press.
8. Fuller, Graham E (2003). *The Future of Political Islam*. Palgrave Macmillan.
9. Kepel, Gilles (2006). *Jihad: the Trail of Political Islam*. Translated by F. Roberts. I. B. Tauris.

سیاست و حکومت در ایران

Politics and Governance in Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: تخصصی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

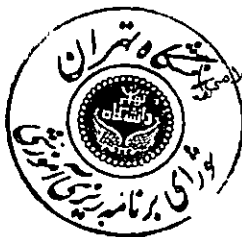
آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

تحلیل ساختار نظام سیاسی و سازوکارهای توزیع قدرت سیاسی، اجتماعی، قشربندی اجتماعی، حوزه های مخصوص عمومی و حکومتی و رابطه قوای سه گانه در ساختار حکومتی و نیز تجزیه و تحلیل ابعاد مشارکت سیاسی با تاکید بر چالشهای بین جامعه مدنی و دولت در فرایند توسعه سیاسی ایران.

سرفصل ها:

۱. مقدمه مفاهیم و بحث نظری (با تاکید بر نظریه های دولت و تطبیق آن بر شرایط ایران)
۲. روند استقرار دولت مدرن در ایران (بحثی تاریخی و تطبیقی)
۳. ادوار و تحولات دولت در ایران عصر پهلوی (دولت منطقه، دوران فترت، اقتدار گرایی بوروکراتیک، کورپوراتیسم اقتدارگرا، دولت تحصیلدار، لیبرالیسم محافظه کار و ...)
۴. مبانی مشروعیت سیاسی دولت در ایران
۵. ساختار حکومت و رابطه بین قوای سه گانه در ایران (بحثی پیرامون اصل تفکیک قوا و مراحل آن)
۶. نقش قوه مجریه در ساختار نظام سیاسی و اداری ایران (چگونگی شکل گیری و نقش بروکراسی اداری مدرن در درون دولت اقتدارگرا)
۷. ساختار ویژگیها و عملکرد پارلمان در ایران: تغییرات ساختاری و نقشی و تحولات تاریخی آن
۸. ساختار، نقش و عملکرد قوه قضائیه در ایران (تلاش جهت تحقق عدالت عمومی و اصل تفکیک قوا)
۹. مکانیسم توزیع قدرت سیاسی بین لایه ها و اقشار اجتماعی ایران (بررسی تطبیقی دوران پهلوی و جمهوری اسلامی)

۱۰. فرایند شکل گیری جامعه مدنی، ساز و کارهای مشارکت سیاسی و چالشهای فراروی آن در ایران طی فرایند توسعه سیاسی: بررسی تطبیقی

۱۱. نقش احزاب، گروههای ذینفوذ، جناحهای سیاسی و رسانه ها و بطور کلی گستره عمومی در ساختار سیاسی ایران: (بحثی تاریخی تطبیقی با رویکردی آسیب شناسانه)

۱۲. ساختار و فرایند تصمیم گیری در سیاست داخلی و خارجی ایران (آسیب شناسی نظام بوروکراسی)

۱۳. بافت نخبگان سیاسی و تاثیر آن بر جهت گیریهای و گرایش هاس سیاست داخلی و خارجی ایران

۱۴. جایگاه حوزه های حکومتی جمهوری اسلامی ایران و سازمان های منطقه ای، عمومی و خصوصی در سیاست و حکومت ایران.

۱۵. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۱۵%	آزمونهای نوشتاری: ۶۰%	-
		عملکردی: -	

منابع:

۱. محمدعلی کاتوزیان، دموکراسی استبداد و نهضت ملی تهران: مرکز ۱۳۷۲
۲. شاپور رواسانی، دولت و حکومت در ایران، تهران: نشر شمع، بی تا.
۳. حسین بشیریه، دیباچه ای بر جامعه شناسی سیاسی ایران، تهران، نگاه معاصر، ۱۳۸۱
۴. تحقق جامعه مدنی در انقلاب اسلامی ایران، مجموعه مقالات، تهران: سازمان مدارک فرهنگی، ۱۳۷۶.

تاریخ معاصر ایران

Contemporary History of Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: تخصصی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با سیر تحولات تاریخ سیاسی و اجتماعی ایران به ویژه در دوران معاصر (قاجاریه تا امروز) می باشد.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری
۲. بررسی اجمالی تحولات تاریخ سیاسی- اجتماعی ایران از دوره صفویه تا بر آمدن قاجاریه
۳. بررسی اجمالی تحولات تاریخ سیاسی- اجتماعی ایران در دوره قاجار
۴. بررسی اجمالی تحولات تاریخ سیاسی ایران در قرن بیستم
- الف- تحولات سیاسی ایران بعد از جنگ جهانی اول
- ب- تحولات سیاسی ایران از جنگ جهانی دوم به بعد
۵. بررسی روند شکل گیری دولت مدرن ایران: تحلیل تاریخی- تطبیقی
۶. مروری اجمالی بر بحرانهای سیاسی در ایران معاصر (شورشها، قیامها، کودتاها، نهضتها و انقلابها)
۷. بررسی تاثیر عوامل داخلی، منطقه ای و بین المللی بر تحولات سیاسی ایران: تجزیه و تحلیل تاریخی- تطبیقی
۸. تشریح متغیرهای فردی، دیوان سالارانه، حکومتی، اجتماعی و سیستمی تاثیرگذار بر ساختار تصمیم گیری سیاست داخلی و خارجی در ایران
۹. گروهها، احزاب و تمایلات سیاسی عمده در ایران (ناسیونالیسم، جنبش های چپ گرا، اسلام گرایی و غیره) قبل و بعد از انقلاب اسلامی

۱۰. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

پروژه	آزمونهای نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۲۵%	آزمونهای نوشتاری: ۵۰%	۱۵%	۱۰%
	عملکردی:		

منابع:

۱. سپهر ذبیح، ایران در دوران دکتر مصدق، تهران: عطایی، ۱۳۷۰
۲. امیر اسدالله علم، گفتگوی من با شاه، تهران: طرح نو، ۱۳۷۱
۳. حسین ملکی، تاریخ بیست ساله ایران، تهران: علمی، ۱۳۶۴
۴. سپهر ذبیح، تاریخ جنبش کمونیستی در ایران، تهران: عطایی، ۱۳۶۴
۵. سید جلال الدین مدنی، تاریخ سیاسی معاصر ایران (دو جلد)، قم: دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۱

6. Ervand Abrahamian, A History of Modern Iran, Cambridge: Cambridge University Press, 2008
7. The Cambridge History of Iran (7 volumes), Cambridge: Cambridge University Press, 1991.

جغرافیای سیاسی ایران

Political Geography of Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: تخصصی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

در این درس بر اساس رهیافتی انسان گرایانه از جغرافیای سیاسی، موضوع چگونگی سازماندهی سیاسی فضای جغرافیایی سرزمین ایران، تحت تأثیر فرایندهای سیاسی و توسط گروههای ملی و فراملی مورد بحث قرار می گیرد.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (مروری بر مفهوم جغرافیای سیاسی و سیر تحول نظریه های در آن)
۲. تشریح ساختار جغرافیایی سرزمین ایران (معرفی حدود قلمرو، نقش موقع جغرافیایی، توپوگرافی و اقلیم ...)
۳. تحلیل موانع تاریخی توسعه نیافتگی در ایران (ارائه یک مدل نظری و استنتاج موانع توسعه)
۴. تحلیل مکانی- فضایی چگونگی تنزل قدرت ملی و نفوذ منطقه ای ایران (تحلیل چگونگی جدا شدن سرزمینهای قفقاز و آسیای مرکزی و افغانستان از ایران)
۵. سیر تحول نظام حکومت و سازمان سیاسی فضا در دوره های مختلف تاریخی ایران
۶. بررسی چگونگی استقرار دولت مدرن در این در اوایل قرن بیستم (بررسی نقش عوامل درونزا و برونزا) در شکل گیری حکومت پهلوی
۷. تحلیل جغرافیایی قدرت ملی با تأکید بر تاثیر موقعیت جغرافیایی وسعت ارضی ناهمواریها و ... بر قدرت کشور)
۸. کشور شناسی ایران (سنجش نقش عوامل اجتماعی و فرهنگی از جمله مقوله علت وجودی، اندیشه سیاسی و هویت منی)
۹. تحلیل ساختاری-کارکردی حکومت در ایران (ارائه یک مدل نظری درباره چگونگی رابطه بین دولت و جامعه مدنی در فرایند توسعه ایران)
۱۰. ناحیه و ناحیه گرایی سیاسی در ایران (چارچوب نظری تمایلات ناحیه گرایی نابرابریهای ناحیه ای و ...)

۱۱. چگونگی ناحیه بندی سیاسی و طرح تقسیمات کشوری در ایران (مدل نظری پیشینه تاریخی ساختار کنونی و ارائه الگوی مناسب...)
۱۲. چالشهای قدرت ملی در ایران (نابرابریهای ناحیه ای، اجتماعی، جمعیتی و فرهنگی فشارهای جانبی)
۱۳. تحلیل ژئوپلیتیکی جایگاه ایران در جهان (جایگاه ایران در مدل‌های ژئوپلیتیکی، موقعیت کنونی ایران در نظام متحول بین المللی)
۱۴. موقعیت ایران در سازمانهای منطقه ای و بین المللی (سویق الگوها عملکردها و ...) تحلیلی بر مسائل جغرافیایی سیاست خارجی ایران
۱۵. تحلیلی از دورنمای ژئوپلیتیکی ایران در قرن بیست و یکم
۱۶. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۱۰٪	۱۵٪	آزمونهای نوشتاری: ۶۰٪	۱۵٪
		عملکردی: -	

منابع:

۱. همایون الهی، اهمیت استراتژیک ایران در جنگ جهانی دوم، تهران، نشر مرکز، ۱۳۶۲
۲. عزت الله عزتی، جغرافیای نظامی ایران، تهران، امیر کبیر، ۱۳۶۱
۳. محمدرضا حافظ نیا، جغرافیای سیاسی ایران، تهران، سمت، ۱۳۸۱.
۴. پیروز مجتهدزاده، ایران ژئوپلیتیک و واقعیت های ایرانی، تهران، نشر نی، ۱۳۷۲.
۵. ایرج افشار، دریای مازندران، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۸۱

جامعه و فرهنگ در ایران

Iranian Society and Culture

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: تخصصی

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی با ساختار اجتماعی قومی طبقاتی و جمعیتی جامعه ایران و نیز سیاستهای اجتماعی فرهنگی حکومتهای ایران هویتهای مدنی محلی و فرهنگی بحرانهای اجتماعی و تحولات فرهنگی در جامعه ایران.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (مفهوم فرهنگ تمدن جامعه و اجتماع و عناصر تشکیل دهنده آنها)
۲. مروری بر ساختار جمعیتی اجتماعی قومی و طبقاتی در ایران
۳. هویت ملی و میراث فرهنگی مشترک ایرانیان در بستر تاریخ
۴. هویت فرهنگی ایران و عناصر تشکیل دهنده آن (مذهب تشیع و تمدن ایرانی و مدرنیته)
۵. تحولات فرهنگ سیاسی در ایران (محدود تبعی مشارکتی)
۶. بررسی و معرفی فرهنگها، خرده فرهنگها و هویتهای محلی در ایران
۷. سیاستهای حکومت ایران در قبال تنوع فرهنگی و زبانهای محلی (بررسی دو محور افقی تمرکز گرایی - فدرالیسم و عمودی اقتدار گرایی - تکرر گرایی)
۸. بررسی و معرفی لایه های مختلف قشریندی اجتماعی در ایران و آثار سیاسی اجتماعی آن
۹. تاثیر سیاستهای اجتماعی فرهنگی حکومتهای ایران (تمرکز گرایی تمرکز زدایی تکرر گرایی و توسعه) بر هویتهای قومی و گروهی.
۱۰. سیاستهای محلی حکومتهای مرکزی ایران ادغام و یکپارچه سازی یا اعطای خودمختاری
۱۱. نقش و تاثیر و جایگاه ادیان و مذاهب در فرهنگ ایرانیان

۱۲. عوامل سیاسی اجتماعی اقتصادی تاثیرگذار بر هویت فرهنگی ایرانیان
۱۳. بررسی هنرهای ایرانی در زمینه معماری خطاطی صنایع دستی نساجی قالی بافی و ...
۱۴. مروری بر جایگاه افکار عمومی و تحولات آن در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
۱۵. دورنمای فرهنگ و جامعه ایران در فرایند جهانی شدن: تعارض یا تعامل میان محله گرایی و جهانی شدن
۱۶. بررسی نقش و جایگاه زنان در تحولات اجتماعی و سیاسی ایران
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۱۰٪	۱۰٪	آزمونهای نوشتاری: ۶۰٪	۲۰٪
		عملکردی: -	

منابع:

۱. ایرج افشار سیستانی، مقدمه ای بر شناخت ایل ها و چادرنشین و طوایف عشایر ایران، تهران نشر دانش ۱۳۶۸
۲. لینا ملکیان جمعیت شناسی اقلیت های مذهبی در ایران تهران مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۶۱
۳. واسیلی نیکتین کرد و کردستان تهران نیلوفر ۱۳۶۶
۴. پیروز مجتهدزاده، دموکراسی و هویت ارانی، تهران کویر ۱۳۸۶
۵. سی جی لارموند، کردها تترکها و عربها، تهران سوزان ۱۳۶۷

زبان تخصصی (خواندن و درک متون علمی)

Professional Language Skills

عنوان درس به انگلیسی

(Academic Reading and Comprehension)

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۰ واحد نظری و ۲ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

این درس برای آشنایی دانشجویان خارجی گرایش مطالعات ایران با مهارت های خواندن و درک متون علمی- تخصصی به زبان فارسی است که به عنوان ابزاری برای مطالعه بیشتر در حوزه مطالعاتی پژوهشی خود آن را بکار گیرند. با گذراندن این درس دانشجویان در حد تسلط بر متون تخصصی مربوط به ایران فعالیت خواهد کرد، تا توانایی استفاده از منابع دست اول و بهره گیری از دیدگاههای صاحب نظران و پژوهشگران را بدست آورد.

اهداف رفتاری:

کسب مهارت، سرعت و دقت لازم در خواندن و درک متون علمی به زبان فارسی برای تأمین نیازهای پژوهشی دانشجویان در حوزه مطالعات ایران.

سرفصل درس:

نمونه ای از متون گوناگون علمی توسط استاد جمع آوری و در کلاس مورد بحث و تحلیل قرار خواهد گرفت.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۴۵%	۱۵%	آزمونهای نوشتاری: ۱۵%	۲۵%
		عملکردی:	

ایران و سازمانهای بین المللی و منطقه ای

Iran in international and Regional Organizations

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با تاریخچه مواضع و اهداف ایران در قبال سازمانهای منطقه ای و بین المللی، جایگاه چند جانبه گرایی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، بررسی موانع و چالشهای فراروی همکاری منطقه ای و عضویت در سازمانهای بین المللی و تجزیه و تحلیل مواضع ایران در قبال برخی سازمانهای عمده منطقه ای و بین المللی.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (تعریف سازمانهای منطقه ای بین المللی، انواع سازمانهای بین المللی، تعریف همگرایی و ابعاد آن)
۲. تحلیلی بر تاریخچه عضویت ایران در سازمانهای منطقه ای و بین المللی قبل از انقلاب اسلامی ایران
۳. تجزیه و تحلیل تحولات و ادوار مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال سازمانهای بین المللی
۴. بررسی جایگاه سیاست چند جانبه گرایی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و چالشهای فراروی آن
۵. مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال سازمان ملل متحد و نهادهای تخصصی آن به ویژه یونسکو، آنکتاد و ناتو
۶. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در قبال جنبش عدم تعهد و گروه ۷۷
۷. مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال سازمان تجارت جهانی
۸. مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
۹. مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال ناتو و گسترش آن به شرق
۱۰. مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال اتحادیه اروپا

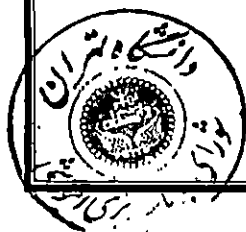
۱۱. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در قبال و در بطن سازمان کنفرانس اسلامی و گروه DA
۱۲. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در قبال و در بطن اوپک
۱۳. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در درون ساختار آکو
۱۴. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در قبال سازمان همکاری کشورهای ساحلی دریای خزر و CIS
۱۵. مواضع و اهداف جمهوری اسلامی ایران در قبال شورای همکاری خلیج فارس
۱۶. چشم انداز سیاست چند جانبه گرایی جمهوری اسلامی و راهکارهای پیش روی ایران در قرن بیست و یکم
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی: -	

منابع:

۱. مهدی فاخری، سازمان تجارت جهانی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی ۱۳۸۲
۲. داوود آقایی، ایران و سازمانهای بین المللی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی ۱۳۸۱
۳. الهه کولایی، ماندانا تیشه یار، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی، تهران: دانشگاه تهران ۱۳۸۶
۴. الهه کولایی، آکو و همگرایی منطقه ای، مرکز پژوهشهای علمی و مطالعات استراتژیک خاورمیانه، ۱۳۷۹

آشنایی با آداب و رسوم اقوام و گروه‌های زیر ملی در ایران

Iranian Subnational Groups and Their Traditions

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

درک ویژگیها و کارکردهای فرهنگی و اجتماعی تمدن ایرانی از طریق آشنا ساختن دانشجویان با آداب و رسوم و سنت های گروههای مختلف قومی - ملی این سرزمین و در جهت شناخت هرچه بهتر الگوهای شخصیتی و رفتارهای فردی - اجتماعی مردم ایران در فرایند تکامل تاریخی خود.

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (بحثی پیرامون مفاهیم فرهنگ، تمدن، قوم، ملت)
۲. طبقه بندی مردم شناختی از گروههای قومی - ملی (گروههای قومی، زبانی، مذهبی، جغرافیایی در ایران)
۳. مروری بر موازین قومی - فرهنگی مردم ایران و چگونگی پراکندگی جغرافیایی آنها بر پهنه سرزمین
۴. چشم اندازی تاریخی به تحول فرهنگی گروههای قومی در ایران (منشاء خاستگاه جغرافیایی و روند تکامل فرهنگی)
۵. بررسی سنت ها و رفتار اجتماعی مردم ترک زبان و شیعه مذهب منطقه آذربایجان (منشاء، علایق، فرهنگ، مشاهیر، ادبیات)
۶. بررسی سنت ها و رفتار اجتماعی مردم کرد زبان و سنی مذهب منطقه غرب کشور
۷. بررسی سنت ها و رفتار اجتماعی مردم عرب زبان شیعه و سنی مستقر در جلگه خوزستان و هرمزگان
۸. بررسی سنت ها و رفتار اجتماعی مردم بلوچ زبان و سنی مذهب مستقر در مکران و بلوچستان
۹. بررسی سنت ها و رفتار اجتماعی مردم شیعه مذهب سیستان و خراسان جنوبی
۱۰. بررسی آداب و رسوم و سنن قومیت های ایرانی از دیدگاه سیاستمداران و جهانگردان خارجی
۱۱. بررسی آداب و رسوم و سنن قومیت های ایرانی در خاطرات سیاستمداران و نویسندگان ایرانی

۱۲. بررسی آداب و رسوم و سنن قومیت های ایران نشات گرفته از فرهنگ اسلامی ایرانیان (اعیاد، وفات، مراسم جشن، مراسم عزاداری و سوگواری)

۱۳. بررسی آداب و رسوم و سنن قومیت های ایرانی نشات گرفته از فرهنگ ایران باستان (نوروز، مهرگان و ...)

۱۴. بررسی آیین های انتقالی و مراسم گذار در فرهنگ ایرانی (ختنه سوران، جشن تکلیف، مراسم ازدواج، خدمت نظام وظیفه، تدفین)

۱۵. بررسی نحوه تعامل و رفتار گروههای ملی ایران با اتباع خارجی (مهمان نوازی، جشن معاشرت و ...)

۱۶. نحله شناسی الگوهای شخصیتی و رفتاری گروههای قومی ایران (مطالعه تطبیقی)

۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی:	

منابع:

۱. علی اکبر علی خانی، هویت در ایران، تهران: جهاد دانشگاهی ۱۳۸۳
۲. حمید احمدی، قومیت و قوم گرایی در ایران، تهران: نشر نی ۱۳۷۹
۳. حمید احمدی، ایران، هویت، ملیت، قومیت، تهران: موسسه تحقیقات علوم انسانی ۱۳۸۳
۴. عبدالحسین نصیریان، سرزمین و مردم ایران تهران ۱۳۶۳

اقتصاد سیاسی ایران

Political Economy of Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با عوامل بحرانها، فرایندها و پویسهای سیاسی بازیگران تاثیرگذار بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری، ادوار و تحولات بخشهای مختلف اقتصاد سیاسی ایران در مقاطع مختلف تاریخی سیاستهای اقتصادی و تجاری حکومتها در عرصه های داخلی دو جانبه و چند جانبه، برنامه های توسعه اقتصادی در بستر تاریخ با تاکید بر برنامه های توسعه در دولت جمعوری اسلامی ایران

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (مفهوم و تعریف اقتصادی سیاسی و بحثی پیرامون نظریات توسعه)
۲. بحثی نظری پیرامون رابطه نوسازی اقتصادی با پیدایش دولت مدرن و تحقق توسعه سیاسی
۳. بحثی تاریخی پیرامون تحولات اقتصادی، بحران های اقتصادی و روابط تجاری ایران در دوران پهلوی
۴. تاریخ اقتصاد سیاسی دولت در ایران پهلوی (کورپوراتیسم اقتدارگرا، دولت تحصیلدار، استقلال نسبی دولت از طبقات اجتماعی)
۵. بررسی بحرانها و فرایندهای اقتصادی تاثیرگذار بر ساختار سیاسی، اقتصادی و تجاری ایران (بحرانهای ۳۳-۱۹۲۹، ۱۹۷۳، ۸۸، ۱۹۸۱ و توسعه اقتصادی ۹۷-۱۳۸۹)
۶. سیاستهای اقتصادی و تجاری دولت در دوران رضاشاه: انحصار تجارت خارجی، نوسازی از بالا، تشویق صادرات، جایگزینی واردات و گسترش روابط تجاری با آلمان
۷. لیبرالیسم اقتصادی در مقاطع سالهای ۳۲-۱۳۲۰: خود انکایی اقتصادی، توسعه صادرات غیرنفتی، جایگزین واردات و گسترش روابط تجاری با آلمان

۸. توسعه اقتصادی و توسعه نیافتگی سیاسی (۵۲-۱۳۳۲): توسعه صنعتی و اصلاحات ارضی، سیاست توزیع اقتصادی، سیاست اقتصادی توزیع مجدد، گسترش روابط تجاری با اروپا، آمریکا و ژاپن
۹. بحران اقتصادی و بحران مشروعیت در نظام سیاسی ایران (۵۷-۱۳۵۲): وپپولیسیم و چرخش سیاست اقتصادی، آزادی اقتصادی و فضای باز سیاسی
۱۰. مروری اجمالی بر اقتصاد سیاسی و روابط تجاری ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی: نهادهای برنامه ریزی، اقتصادی، نهادهای اقتصادی و دولتی و غیر دولتی (عمومی)
۱۱. بررسی ادوار و تحولات اقتصاد سیاسی و روابط تجاری ایران، دولتی کردن اقتصاد و سیاست عدالت اجتماعی: محدودیت روابط تجاری، خصوصی سازی اقتصادی، توسعه روابط تجاری)
۱۲. بررسی سهم بخش های کشاورزی، صنایع نفت و گاز و معادن و فلزات و خدمات در اقتصاد سیاسی ایران
۱۳. تجزیه و تحلیل صادرات و واردات ایران در دوران جمهوری اسلامی (صادرات نفتی و غیر نفتی، واردات کالاها و صنایع خارجی و تراز بازرگانی کشور)
۱۴. بررسی سهم کشورهای خارجی در اقتصاد سیاسی ایران (سرمایه گذاری خارجی، استقراض خارجی و ...)
۱۵. بررسی برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی اول، دوم و سوم در دولت جمهوری اسلامی ایران
۱۶. جمهوری اسلامی ایران و سازمانهای اقتصادی منطقه ای، فرامنطقه ای و بین المللی (اگو، اوپک و سازمان تجارت جهانی)
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۴۰٪	۱۰٪	آزمونهای نوشتاری: ۲۰٪	۳۰٪
		عملکردی:	

منابع:

۱. احد اشرف، موانع تاریخی رشد سرمایه داری در ایران، تهران: ۱۳۵۹

۲. جیمز ویل و ویلیام راجر لوس، مصدق نفت و ناسیونالیسم ایرانی، تهران: گفتار، ۱۳۷۲

۳. ایرج ذوقی مسائل سیاسی- اقتصادی نفت، تهران: پازنگ، ۱۳۷۰

۴. ابراهیم رزاقی، نقدی بر خصوصی سازی در ایران، تهران: رسا، ۱۳۷۱

۵. محمدعلی کاتوزیان، اقتصاد سیاسی ایران، تهران: مرکز، ۱۳۷۲
۶. محمد مهدی بهکیش، اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن، تهران: نشر نی، ۱۳۸۴.
۷. مسعود نیلی، اقتصاد ایران و معمای توسعه نیافتگی، تهران: دانشگاه شریف، ۱۳۸۲.
۸. حسین عظیمی (آرانی)، مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی، ۱۳۸۴.
۹. حسین عظیمی (آرانی)، ایران امروز در آینه مباحث توسعه، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۳.
۱۰. عبد القیوم شکاری، نظریه دولت تحصیلدار (رانتیر) و انقلاب اسلامی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۷۹.

اقتصاد انرژی و منابع طبیعی در ایران

Economy of Energy and Natural Resources in Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با منابع سیال قابل ذخیره و غیر سیال تجدید پذیر و تجدید ناپذیر اعم از انرژیهای خورشیدی، آبی، بادی، شیلات، هیدروکربوری، پوششهای گیاهی و منابع زیرزمینی کانی فلزی و غیر فلزی ایران با تاکید بر میزان، انواع، اهمیت، پراکندگی سرزمین و موارد کاربرد هر کدام

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری
۲. روش شناسی برنامه ریزی و سیاستگذاری در صنایع انرژی ایران
۳. شیوه های برنامه ریزی و توسعه منابع طبیعی و انسانی در ایران
۴. تحولات بخش انرژی نفتی در کشور (فراورده های نفتی، پالایش، ذخیره سازی، انتقال و صادرات نفت)
۵. تحولات بخش انرژی گاز طبیعی در کشور (تولید، شبکه گذاری، انشعبات، مصارف و ...)
۶. تحولات بخش سوختهای جامد اعم از سوختهای تجاری (زغال سنگ) و غیر تجاری
۷. تحولات بخش انرژی الکتریکی در کشور (ظرفیت اسمی و عملی، تولید، تولید سرانه، انتقال و توزیع)
۸. تحولات بخش انرژیهای تجدید پذیر (برق آبی، باد، زمین گرمایی، برق آبی کوچک، دریایی و خورشیدی)
۹. تحولات بخش انرژی هسته ای (با تاکید بر نیروگاه اتمی بوشهر و ...)
۱۰. انرژی و محیط زیست (منابع طبیعی و مصنوعی آلودگی هوا با تاکید بر تاثیر آلاینده ها بر محیط زیست)

۱۱. بررسی اعتبارات و منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه گذاری در بخش های نفت، گاز و برق خوداتکایی یا استقراض
۱۲. بررسی نقش و جایگاه ژئوپلیتیکی ایران در عرصه ترانزیت انرژی (تنگه هرمز، دریای خزر و خطوط ترانزیتی جدید)
۱۳. بررسی نقش و عملکرد قدرتهای بزرگ در عرصه اقتصاد انرژی و منابع طبیعی ایران
۱۴. بررسی صنعت شیلات ایران و ابعاد آن
۱۵. بررسی منابع کانی ایران (اعم از فلزی و غیر فلزی به ویژه ذخایر اورانیوم، طلا، مس و ...)
۱۶. تجزیه و تحلیل چالشها و موانع فراروی اقتصاد انرژی و مشکلات مربوط به استخراج منابع طبیعی در ایران
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی: -	

منابع:

۱. الون ساتن، نفت ایران، تهران: صابرین ۱۳۷۲
۲. رضا رئیس طوسی، نفت و بحران انرژی، تهران: کیهان ۱۳۶۳
۳. قدیر نصری، نفت و امنیت ملی جمهوری اسلامی، پژوهشکده مطالعات راهبردی ۱۳۸۰
۴. مسعود نیلی و همکاران، اقتصاد و عدالت اجتماعی، نشر نی ۱۳۸۶
۵. محمدعلی همایون کاتوزیان، نه مقاله در جامعه شناسی تاریخی ایران، نفت و توسعه اقتصادی، نشر مرکز ۱۳۸۳
۶. رسیتوفر فلاوین، نیکولاس لسن، غلیان قدرت، راهنمایی بر انقلاب در حال وقوع انرژی، نشر نی ۱۳۸۱
۷. محمد خضری، اقتصاد رانت جویی، انتشارات سازمان مدیریت و برنامه ریزی، ۱۳۸۴

ایران و کشورهای خاور میانه

Iran and the Middle East Countries

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

بررسی سیر تحولات سیاسی و مناسبات دیپلماتیک بین ایران و کشورهای خاورمیانه از زمان سقوط امپراطوری عثمانی در منطقه تا تشکیل دولتهای جدید، تاکید بر رویدادها و تحولات و دوره های مناسبات ایران با کشورهای خاورمیانه در دوران پهلوی و جمهوری اسلامی

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری
۲. مروری بر مناسبات تاریخی حکومتهای ایرانی با ملل و اقوام مستقر در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا تا پیش از اسلام
۳. چگونگی روابط ایرانیان با اقوام و ملل خاورمیانه تحت لوای امپراطوری اسلامی
۴. روابط حکومتهای ترک و مغول مستقر در ایران با اقوام و ملل خاورمیانه (ساختار، ویژگیها و اشکال ...)
۵. بررسی روابط ایران صفوی با ملل خاورمیانه در قالب امپراطوری عثمانی (ساختار، ویژگیها و ...)
۶. مروری بر ساختار مناسبات ایرانیان با ملل خاورمیانه در دوره نفوذ و رقابت اروپائیان در منطقه
۷. ویژگیهای کلی مناسبات ایران با دولتهای جدید التاسیس خاورمیانه در فاصله میان دو جنگ جهانی اول و دوم (دوره پهلوی ۱۳۲۰-
۱۳۰۰) با تاکید بر روابط ایران با ترکیه و عراق
۸. بررسی پیمانهای دفاعی سعد آباد و بغداد و سنتر پیامدها و تحولات
۹. روابط ایران و عراق قبل و بعد از انقلاب اسلامی
۱۰. مراحل تثبیت روابط دوستانه ایران و ترکیه (همکاریهای مرزی، نظامی، امنیتی و ...)

۱۱. ساختار و ویژگی ملی حاکم بر روابط همکاریهای بین ایران و عربستان (تعیین قلمرو دریایی، همکاریهای نفتی و تاثیرات سیاسی امنیتی این روابط بر مواضع سایر کشورهای خلیج فارس)
۱۲. ساختار، ویژگیهای عمومی و الگوهای روابط دیپلماتیک ایران با کشورهای خاورمیانه غربی (مصر، سوریه، لبنان و اسرائیل)
۱۳. تاثیرات انقلاب اسلامی بر تحولات خاور میانه (مواضع ضد صهیونیستی، حمایت از حرکت‌های اسلامگرایانه، مخالفت با روند صلح خاورمیانه و ...)
۱۴. جمهوری اسلامی ایران و فرایند صلح خاورمیانه
۱۵. چالشها، مسائل و مشکلات موجود در روابط ایران با کشورهای خاورمیانه پس از انقلاب اسلامی
۱۶. دورنمای همکاریها و گسترش مناسبات دیپلماتیک ایران با کشورهای خاورمیانه در قرن بیست و یکم
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵٪	۲۵٪	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰٪
		عملکردی:	

منابع:

۱. میرمحمد حاج یوسفی، سیاست خارجی ایران در پرتو تحولات منطقه ای، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، ۱۳۸۴
۲. علیرضا ازغندی، روابط خارجی ایران، تهران: قومس ۱۳۸۱
۳. پیروز مجتهدزاده، خلیج فارس، کشورها و مرزها، تهران: ۱۳۷۵
۴. عزت الله عزتی، تحلیلی بر ژئوپلیتیک ایران و عراق، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی ۱۳۸۱
۵. عبدالرضا هوشنگ مهدوی، سیاست خارجی ایران در دوران پهلوی، تهران: البرز ۱۳۷۵

ایران و قدرتهای بزرگ

Iran and the World Powers

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد   سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مواضع جمهوری اسلامی ایران در قبال قدرتهای بزرگ (ایالات متحده، روسیه، انگلستان، فرانسه، آلمان، چین و ژاپن) و دیدگاههای این قدرتها در خصوص جایگاه و نقش جمهوری اسلامی ایران و تجزیه و تحلیل تعاملات و همکاریهای متقابل در زمینه های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی

سرفصل ها:

۱. مقدمه، مفاهیم و بحث نظری (مفهوم شناسی قدرتهای بزرگ، روابط و سیاست خارجی)
۲. پیشینه مناسبات ایران و آمریکا در دوران پهلوی اول و دوم
۳. روابط جمهوری اسلامی ایران و آمریکا در فاصله سالهای ۵۹-۱۳۵۷
۴. روابط جمهوری اسلامی ایران و آمریکا طی جنگ اول و دوم خلیج فارس
۵. روابط جمهوری اسلامی ایران و آمریکا در دوران پس از جنگ سرد
۶. روابط ایران و شوروی در دوران پهلوی اول و دوم
۷. روابط جمهوری اسلامی ایران و شوروی پس از انقلاب اسلامی
۸. روابط جمهوری اسلامی ایران و روسیه در دوران پس از جنگ سرد
۹. روابط ایران و انگلستان در دوران پهلوی اول و دوم
۱۰. روابط جمهوری اسلامی ایران و انگلستان پس از انقلاب اسلامی

۱۱. روابط ایران و فرانسه در دوران پهلوی اول و دوم
۱۲. روابط جمهوری اسلامی ایران و فرانسه پس از انقلاب اسلامی
۱۳. روابط ایران و آلمان در دوران پهلوی اول و دوم
۱۴. روابط جمهوری اسلامی ایران و آلمان پس از انقلاب اسلامی
۱۵. روابط ایران و چین قبل و بعد از انقلاب اسلامی
۱۶. روابط ایران و ژاپن قبل و بعد از انقلاب اسلامی
۱۷. جمع بندی و نتیجه گیری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی:	

منابع:

۱. جیمز بیل، شیر و عقاب، ترجمه دکتر برلیان، تهران: فاخته ۱۳۷۱
۲. ولادیمیر کوزیچکین، کا، گ، ب، ترجمه زند و ابيوترابیان، تهران حکایت ۱۳۷۶
۳. الهه کولایی، اتحاد شوروی و انقلاب اسلامی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی ۱۳۷۸
۴. الهه کولایی، ابراهیم متقی، داوود آقای، نه شرقی نه غربی، تهران: میزان ۱۳۸۶
۵. مارک گازیووسکی، سیاست خارجی آمریکا و شاه، تهران: مرکز، ۱۳۷۶
۶. داوود آقای، اتحادیه اروپا و سیاست خارجی ایران، تهران: سرای عدالت، ۱۳۸۶

هنر و ادبیات معاصر در ایران

Iranian Modern Arts and Literature

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با هنر و ادبیات معاصر ایران و جایگاه و کارکرد آن در سازمان فرهنگ و شکل‌گیری هویت فرهنگی ایرانیان.

سرفصل‌ها:

۱. آشنایی با مبانی و مفاهیم کلیدی هنر و ادبیات (آشنایی با شاخه‌های مختلف هنر و انواع ادبیات)
۲. تاریخ ادبیات ایران از دوره باستان تا سده نوزده میلادی
۳. مواجهه با ادبیات و فرهنگ غرب و پیدایی ادبیات نوین فارسی
۴. شعر نو و شاعران معاصر (از نیما تا امروز)
۵. رمان فارسی (مطالعه جامعه‌شناختی و زیبایی‌شناختی سیر تحول داستان‌نویسی از آغاز تا امروز)
۶. نگاهی اجمالی به تاریخ هنر ایران در دوره باستان و در دوره اسلامی (با تمرکز بر معماری، سفالگری و هنر تذهیب)
۷. هنر مدرن و هنر معاصر ایران (مطالعه پیدایی هنرهای مدرن تحت تاثیر هنر و فرهنگ غرب)
۸. هنرهای سنتی و هنرهای نو (آشنایی با هنرهای ایرانی اعم از خطاطی، منبت‌کاری و غیره و تعامل یا تقابل این هنرها با هنرهای جدید از جمله گرافیک، عکاسی و غیره)
۹. سینما و تئاتر در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
۱۰. نقاشی و مجسمه‌سازی در ایران معاصر
۱۱. موسیقی سنتی و موسیقی نو ایران
۱۲. مطالعه تاریخی تعاملات ایران و غرب در حوزه هنر و ادبیات در دوران معاصر

۱۳. تحلیل جایگاه و نقش هنر و ادبیات در سازمان فرهنگی و اجتماعی ایران معاصر

۱۴. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

روش ارزیابی:

پروژه	آزمونهای نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
۴۰٪	آزمونهای نوشتاری: ۲۰٪	۲۵٪	۱۵٪
	عملکردی:		

منابع:

۱. بدیع‌الزمان فروزانفر، *تاریخ ادبیات ایران*، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۶.
۲. ذبیح‌الله صفا، *تاریخ ادبیات در ایران*، نشر فردوس، تهران، ۱۳۸۷.
۳. ایرج پارسى نژاد، *روشنگران ایرانی و نقد ادبی*، انتشارات سخن، تهران، ۱۳۸۰.
۴. جهانگیر نصری اشرفی، *تاریخ هنر ایران*، نشر آرون، تهران، ۱۳۸۸.
۵. آرتور جان آربری، *میراث ایران*، ترجمه احمد بیرشک، نشر علمی فرهنگی، تهران، ۱۳۸۴.
۶. عبدالرفیع حقیقت، *فرهنگ هنرمندان ایرانی از آغاز تا امروز*، نشر کومش، تهران، ۱۳۸۸.
۷. محمد حسن زکی، *هنر ایران در روزگار اسلامی*، نشر صدای معاصر، تهران، ۱۳۸۸.
۸. غلامرضا جوادی، *موسیقی ایران از آغاز تا امروز*، انتشارات همشهری، تهران، ۱۳۸۰.
۹. جمال امید، *تاریخ سینمای ایران*، نشر روزنه، تهران، ۱۳۷۷.

نقش و تحول رسانه ها در ایران

Role and Evolution of Media in Iran

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۰ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

آشنا ساختن دانشجویان با گستره حوزه رسانه‌های ایران از ابتدای شکل گیری فعالیت رسانه ای در ایران تا امروز و بررسی تأثیرات رسانه ها در فضای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی ایران معاصر. محتوای این درس با لحاظ وضعیت رسانه‌های الکترونیک (مشمول بر رادیو و تلویزیون)، رسانه‌های چاپی (روزنامه ها و مجلات)، سینما و رسانه‌های آنلاین تنظیم شده است.

سرفصل ها:

۱. آشنایی با تاریخچه رادیو در ایران از ۱۳۱۹ تا امروز
۲. آشنایی با ایستگاه‌های رادیویی جمهوری اسلامی ایران
۳. آشنایی با تاریخچه سینما در ایران
۴. آشنایی با جشنواره بین‌المللی فیلم فجر
۵. آشنایی با جنبه جهانی سینمای ایران
۶. آشنایی با تاریخچه تلویزیون در ایران
۷. آشنایی با شبکه‌های درون مرزی جمهوری اسلامی ایران
۸. آشنایی با شبکه‌های برون مرزی جمهوری اسلامی ایران
۹. فارسی نویسی مطبوعاتی در جهان
۱۰. آغازگران روزنامه‌نگاری در ایران
۱۱. روزنامه‌های ایران از ۱۳۵۷ تا امروز

۱۲. تاریخچه خبرگزاری‌ها در ایران
۱۳. آشنایی با خبرگزاری‌ها در ایران
۱۴. رویدادهای مطبوعاتی مهم ایران از ۱۳۱۵ ش / ۱۳۵۲ ق تا امروز
۱۵. مسائل مطبوعات ایران از ۱۳۵۷ تا امروز
۱۶. اینترنت و وب سایت‌های خبری ایران

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
۲۵%	۲۵%	آزمونهای نوشتاری: -	۵۰%
		عملکردی:	

منابع:

۱. مطبوعات ایرانی، سید فرید قاسمی، نشر علم، ۱۳۸۹
۲. چکیده مقالات اولین، دومین و سومین سمینار مسائل مطبوعات ایران، دفتر مطالعات و برنامه ریزی رسانه‌ها، ۱۳۹۱
۳. چکیده مقالات چهارمین سمینار مسائل مطبوعات ایران، دفتر مطالعات و برنامه ریزی رسانه‌ها، ۱۳۹۱
۴. اولین‌های مطبوعات ایران، سید فرید قاسمی، نشر آبی، ۱۳۸۳
۵. تاریخ تحولات اجتماعی رادیو در ایران، رضا مختاری، دفتر پژوهش‌های رادیو، ۱۳۸۸

سمینار مطالعات ایران

Iranian Studies Seminar

عنوان درس به انگلیسی:

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۶۴ ساعت

نوع درس: اختیاری

نوع واحد: ۰ واحد نظری و ۲ واحد عملی

پیش نیاز: -

آموزش تکمیلی عملی: دارد ندارد سفر علمی کارگاه آزمایشگاه سمینار

اهداف کلی درس:

هدف از این درس آماده سازی بستر مناسب برای دانشجویان برای کشف حوزه های علاقمندی خود برای پژوهش های عمیق تر در حوزه مطالعات ایران معاصر است. دانشجویان تحت نظر استاد موضوعی را برای تحقیق انتخاب می کنند و در طول یک نیمسال موظف به کار روی آن هستند. موضوع این پژوهش می تواند بر اساس نیازهای پژوهشی مطالعاتی دانشجویان و ترجیحاً زمینه مورد نظر برای پایان نامه آنان باشد.

اهداف رفتاری:

تمرین مهارت های پژوهشی و فراگیری عملی چگونگی طراحی و اجرای یک پژوهش علمی کامل با محوریت رساله کارشناسی ارشد.

سرفصل درس:

موضوع بررسی برای هر دانشجو با راهنمایی استاد از مسائل بین رشته ای مربوط به گرایش مطالعات ایران تعیین می شود. ضوابط و چگونگی اجرای درس و عرضه مقالات را استاد معین خواهد کرد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمونهای نهایی	پروژه
-	۴۰%	آزمونهای نوشتاری: - عملکردی: -	۶۰%

